

Železniška predloga pred senatom.

DELNIČARJI DOBE \$945,000,000 ODKODNINE.

Številcev je napravljena na podlagi prebitka v letu 1917.

Washington, D. C. — Dobiček železnice v letu 1917 znaša okoli \$95,000,000 in predloži se približno vsoto, ki jo izplača vlada delničarjem kot odškodnino, ker je železniški obrat pod državno kontrolo. Te številke tražnjanja predložijo na davkih, troških in odhodkih nad \$1,000,000,000 v milijon letu, ki so jih dobili na podlagi poročil meddržavne trgovske komisije za enajst mesecev po cenitvi za december. Številke seveda niso oficijelne.

Če bo zakon sprejet, ki se naj v kongresu, tedaj cenijo, da vlada mora plačati \$945,000,000. Tako je cenil Smith, predstojnik senatskega odbora za meddržavno trgovino odškodnino za železniške delničarje, ko je senat priporočil, da naj sprejme železniško predlogo.

Smith je rekel, da pomeni ta vsota 5.32 odstotkov dohodkov in upa, da se večina železnice s tem zadovolji.

V soboto se je odsek zedinil z nekaterimi spornimi točkami, toda senatorja Cummins in La Follette predložita predloge manjšine.

Republikanec Poindexter iz Washingtona je prijavil priziv manjšine. On izjavlja, da se ne bi določili časa, kadar naj se vrže železnice pod privatno kontrolo, dokler ni izdelan definitivni načrt, po katerem naj se odpravi vsi nedostaki na železnici.

Senator oponira določbi, ki poimenuje predsednika, da določi zbirno.

Razprava o predlogi prične v sredo.

Delavski sindikat v sporu med klavniškimi delavci in velemešarji izvoljen.

Washington, D. C. — Delavski sindikat Wilson je imenoval sodnika, ki ima razsoditi spor med klavniškimi delavci in velemešarji.

Sodnika je ostalo tajno, dokler nista obe stranki izjavili, da sprejmeta.

Predloženi je bilo trideset en, preden je delavski sindikat razsodil. Obe stranki sta jubili, da se podvržeta njegovi sodbi.

Na seji šolskega sveta.

Chicago, Ill. — Na seji šolskega sveta je bil zopet vihar, ki je stal, ker so hoteli zabraniti John M. Loebu, da odgovori Albert Severinghausu, ki je citiral poimenočeno župana Thompsona šolskega sveta, imenavač Loeba dopisneža, nevaležneža in injeva.

Nastal je vrišč in predsednik je naročil posebnemu agentu, da postavi Loeba iz sobe. Loeb vztrajal, udaril je ob svojo pismo nizo in razbil pokrov.

Vihar je povzročil Loeb pred gledalci nakupa premoga za \$7,000.

Severinghaus se je razjezil in dal dolgi Loeb razne žlane poštenosti in napadel je Loeba z ostrimi besedami, na kar je Loeb bolj ostro odgovarjal.

Železniški uslužbeni dobili povzburjenje meze.

Terre Haute, Ind. — Po poročilu delavskega departmanta iz Washingtona je končan spor med uslužbeni v Chicago, Terre Haute in Southeastern Railway kompaniji. Uslužbeni dobe povzburjenje po pet centov na uro, ki se jim izplača od 1. decembra m. l.

Prizadev je pet sto uslužbeni, ki delajo večinoma v delavski.

Potapljače ne ustavi ameriške armade.

ČUTE BODO ODHAJALE TAKO HITRO, KOT PLOVEJO LADJE.

Tako izjavlja mornariški tajnik Daniels.

Baltimore, Md. — Mornariški tajnik Daniels je izjavil, da bodo odhajale ameriške čete v Francijo, če so potapljače na morju, ali če jih ni. Govoril je pred baltimorskimi časnikarskim klubom.

"Možje bodo odhajali tako hitro v Evropo, kot jih lahko prevažajo ladje," je dejal mornariški tajnik. "In tako hitro bodo poslani, kot jih je mogoče opremiti, prevažale jih bodo ladje."

Besede mornariškega tajnika potrjuje splošno mnenje ameriškega ljudstva, da se se kajzer in junckerji zmotili, če so mislili o strašnih Američane s potapljačami. Vsaka žrtev potapljača je spodbujala in podžigala ameriško ljudstvo k vztrajnosti in ga opominja, da ne more biti demokratičnega miru, dokler ni vzeta moč kronanemu avtokratu v Berlinu in pruskim junckerjem.

Holden A. Evans, predsednik Baltimore Drydock kompanije, je porabil ugodno priliko, da udari po delavstvu. Priporočal je ostre postavbe za uravnavo meze in delovnega časa. Govoril je, če se to ne zgodi, ne bo mogoče izvesti ladjegradniškega programa.

Odgovoril mu je prav dobro mornariški tajnik Daniels. "Ne strinjam se z onimi, ki trdijo, da delavci ne pomagajo izvajati zmaga," je rekel mornariški tajnik, ko je odgovarjal Evansu. "Če citate v časniku, da stavka 10,000 delavcev, tedaj ste lahko prepričani, da jih 10,000,000 dela, ki grade ladje in izdelujejo municijo."

"Nad 60,000 mož v mornariškem arzenalu je gradilo ladje v miru, da pošljemo z njimi moč v Francijo, medtem ko so oni ostali doma na gorkem, ki so kritizirali delavce. Če so bile stavke, so bili tudi možje, ki imajo kapital in so vlado zadrževali s profitarstvom."

ZADNJE VESTI.

POŠTNI BANDITJE UJETI.

Middleboro, Mass., 8. feb. — Po daljši gonji so prijeli štiri bandite, ki so sinoči napravili roparski napad na pošto v Oape Godu. Eden banditov je težko ranjen.

AVSTRIJSKI MINISTERSKI PREDSEDNIK REZIGNIRAL.

Amsterdam, 8. februarja. — Dunajska brojavka poroča, da sta dr. Seydler, ministrski predsednik, in njegov kabinet podala ostavko.

V političnih krogih govori, da je povzročila resignacijo opozicija poljskih poslancev proti izrednim debatam in provizoričnemu proračunu.

Gross, predsednik, ni je sbornica, je po naznanilu resignacije rekel, da se mora po ustavi prenehati zborovanje zasedanja.

O resignaciji Seydlerjevega kabineta, ki je bil formiran lani v juniju, so poročali, da je rezigniral pri sedanjih nemirih v Avstro-Ogrski. Vest ni bila potrjena.

Ministrstvo je imelo birokratičen značaj, ker je bilo nemogoče sestaviti ministrstva, ki bi imelo parlamentarno večino za seboj na podlagi notranjih reform in reorganizacije.

MOLK O MIROVNIH POGAJANJH V BREST-LITOVSKU.

London, 8. februarja. — O mirovnih pogajanjih v Brest-Litovsku je nastal molk, le nemški listi prinajajo nepotrjene govorce. Poročajo, ne da bi dali kakšno razlago, da je deputacija ruskih vojakov s bukovinske fronte na poti v Brest-Litovsk.

Overmanova predloga trn v peti kritičarjev.

PRIZADEVAJO SE, DA JO PORAZIJO.

Kritikujoči gospodje ne vedo, kaj hočejo.

Washington, D. C. — Značilno na stvari je, da ravno tisti senatorji nastopajo proti Overmanovi predlogi, ki pooblastujejo predsednika Wilsona, da reorganizira vojne organizacije po potrebi, ki so se najbolj glasno potegovali, da se ustanovi vojni svet in mestni municijskega ravnatelja. Ti senatorji so kritizirali vojnega tajnika Bakerja in mu očitali, da je prepočasen z vojnimi pripravi.

Predloga senatorja Overmana je še bolj radikalna kot zahtevi kritikujočih senatorjev, ker daje predsedniku moč, da lahko takoj odpravi vsak nedostatek, ki se slučajno pojavi. In vendar tej skupini senatorjev predloga ni všeč, čeprav odpravlja zavlačevanje in počasnost v vojnem pripravljanju in vodstvu vojne.

Senator Overman se ne briga dosti za te kritičarje, ki napovedujejo opozicijo predlogi. On želi, da pojde predloga hitro izpod rok, in v ponedeljek že stopi pred senatni odsek za justične zadeve in priporoči, da imenuje pododsek, ki jo vzame v preteht.

Senator Overman pravi, da naj tisti senatorji, ki žele, da se hitro vrše priprave in dela, podpišejo predlogo. S temi besedami je senator izrekel, da je vsakdo za predlogo, ki resno misli, da mora biti vojna dela hitro izvršena.

Gallinger, vodja republikancev, je sklicel zbiranje republikancev na posvetovanje, da razpravljajo o Overmanovi predlogi.

Kongresnik Glass je v zbornici pohvalil vojno delo, ki ga je izvršila uprava, in kritiziral Chamberlainovo trditve, da je vojni departament odpovedal. Rekel je, da to ni res.

VETRAJNOST.

Cleveland, O. — Občinski svetovalec iz 23. volilnega okraja spada med vztrajne ljudi. Štiri leta se je trudil, da je njegov volilni okraj dobil kopališče.

Predloga za kopališče je bila odklonjena, ko je bila prvič predložena, toda občinski svetovalec jo je zopet predložil. Ko je bila predloga odklonjena petindvajsetkrat. Vsakdo je mislil, da občinski svetovalec po tolikih neuspehih odneha, toda občinski svetovalec jo je predložil šestindvajseti in bila je sprejeta. Mestni svet je dovolil \$66,000 za kopališče. Od vseh strani zdaj dobiva čestitke radi njegove vztrajnosti.

MEŠARSKI BARONI V KAŠI.

Chicago, Ill. — "Dosti mi je znano, s kom je natlačen kovčeg, da zahtevam papirje, ki so v njem. Dokazali bom, da je v njih hudodelstvo."

Tako je odgovoril Joseph R. Fleming, prvi namestnik zveznega državnega pravika, pred zveznim sodnikom Landisom, ker je John J. Heely, advokat Veederja, zastopnika Swift & Co., trdil, da je dovoljenje za preiskavo navedena ribiška ekspedicijska.

Louis F. Swift, član tvrdke Swift & Co., je podal izjavo, da tvrdka ni zapletena v zaroto, ki je imela namen ogoljufati vlado.

Ljudstvo pa pravi: "Če so žisti, zakaj se upirajo preiskavi?"

VREME.

Danes sneg ali dež v Illinoisu, bolj hladno kot včeraj; vzhodni vetrovi se spremenijo v severozapadne.

Solnčni vzhod ob 6:55 a. m.; solnčni zahod ob 5:14 p. m.

Svojci potopljenih vojakov dobe zavarovalnino.

ZAVAROVALNINA SE IZPLAČUJE PO DVEH RAZREDIH.

Možje zavarovanje je avtomatično, drugo je prostovoljno.

Washington, D. C. — Družine vojakov, ki so našli smrt v potopu "Tuscanije", bodo prejele zvezno zavarovalnino in neizplačane vladne družinske doneske.

Zakladniški tajnik McAdoo je naznanil, da so vojniki, ki se niso zavarovali, kriti z avtomatičnim zavarovanjem za ženo, otroke ali mater, ki je vdova. Koliko vojakov na transportu je vložilo zavarovalne peticije, sedaj še ni znano.

Vojni zavarovalni biro naznanja, da avtomatična zavarovalnina dovoljuje okoli \$4,300, ali \$25 na mesec skozi 240 mesecev.

Zavarovalnina v slučaju smrti znaša po oficijelni izjavi od \$20 do \$75 na mesec, ne glede na dostojanstvo, in je odvisno od številke odvisnih oseb. Po zavarovalnem zakonu za armado in mornarico se izplačuje zavarovalnina vdovi, otrokom in materi, če je vdova in je odvisna od tuje pomoči.

Ta zavarovalnina bo izplačana vdovam, otrokom in vdovljenim materam vojakov, ki so našli smrt pri potopu "Tuscanije". Svojci vojakov, ki so bili zavarovani, dobe višjo zavarovalnino.

Avtomatično zavarovanje neha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Avtomatično zavarovanje preneha 12. februarja 1918. Po tem dnevu dobe svojci mornarjev in vojakov, ki so bili ubiti, zavarovalnino, za katero so se zavarovali vojaki in mornarji prostovoljno.

Bolševikizem se prijemlje nemških in avstrijskih ujetnikov v Rusiji.

Kajzer in Karl sta radi tega v strahu.

Zmaga finskih bolševikov.

London, 8. febr. — Uradno javljajo iz Petrograda, da je finska rdeča garda premagala čete generala Mannerhelma in reokupirala Tammerfors. Mannerheimova garda je na begu in bolševiki prodirajo za njo. Mannerheim je imel okrog 10,000 mož in izgube na obeh straneh so zelo velike. Bitka se je začela v ponedeljek in končala je z zmago bolševikov.

Krilenko je odresal upor na Poljski.

Petrograd, 8. febr. — Vrhovni poveljnik bolševiške armade Krilenko je ustavil živila za poljsko legijo v ruski armadi, ki se je uprila pred nekaj dnevi v Minsku. Obenem je Krilenko pozval poljske bolševike, da se umaknejo iz legije. Upor v poljski legiji je nastal, ko so Poljaki dobili navodilo, da odstranijo častnike in se podvržejo demokraciji. Častniki se pa niso hoteli podati in so nahujskali vojake na upor. Krilenko je izjavil, da so poljski častniki pod kontrolo poljske buržoazije, ki se noče podvreči ljudski vladi.

Razmerje za Ukrajino je zopet na boljem. Sovjet poroča, da ima ukrajinski delavsko-vojaški svet položaj pod kontrolo in zadnje nedelje se je vlada posvetila v Kijev. Ukrajinska bolševiška vlada je dosegla sporazum s petrogradskim sovetom za federativno zvezo z ostalo Rusijo in enotno vlado v zunanjih zadevah. Vojaske zastopniki na vseh frontah so priznali bolševiško rado za edino oblast v Ukrajini. V prihodnjih par dneh se vrši vseukrajinski kongres v Kijevu.

Nadalje poroča sovet, da je na Krimu vsa oblast v rokah tamonjih delavsko-vojaških delegatov. Krimski in ukrajinski vojski pristopajo v bolševiško armado.

London, 8. febr. — Iz Kodanja poročajo po nemških virih, da je general Aleksijev, bivši vrhovni poveljnik ruske armade, organiziral kozake in druge nezadovoljne čete v številu 35,000 mož, s katerimi koraka proti Karkovu in Voronežu proti bolševikom.

Nemški listi javljajo, da je razdor med centralnimi državami in bolševiki v Brest Litovsku gotova stvar, imajo pa upanje, da se sklene separatni mir s Ukrajino. Iz Ruskih virov ni nobenih poročil.

Revolucioniranje Kitajske.

Stockholm, 8. febr. — Ruski bolševiki se pripravljajo za revolucioniranje Kitajske. Podpirali bodo gibanje rebelov v južnih provincah proti centralni kitajski vladi. V južni Kitajski bodo poslani socialistični agitatorji.

Deset revnih kmetov proti enemu bogatemu.

Petrograd, 8. febr. — Blizu se pomlad, čes setve in zemljiško vprašanje v Rusiji je zdaj akutni problem. Kmetje, ki so služili v armadi, se vračajo v prejšnja bivališča, da prevzamejo državna zemljišča. Vse ruski delavsko-vojaški kongres je zaključil, toda zemljiško vprašanje še ni rešeno, kar se tiče bogatih kmetikov. Vsepostopno so razlašeni. Velika gospodarska vojna se začne že zdaj, ko bodo kmečki najemniki tirjali svoje parcele.

Lenin izjavlja, da morajo biti konfiscirane vse velike kmetije in da mora imeti prednost deset revnih kmetov proti enemu bogatemu.

VSAK narodni član se Slovenščino narodna Podporne Jednote in varuje na "Prosveto".

VSAK narodni član se Slovenščino narodna Podporne Jednote in varuje na "Prosveto".

Zmaga finskih bolševikov.

London, 8. febr. — Uradno javljajo iz Petrograda, da je finska rdeča garda premagala čete generala Mannerhelma in reokupirala Tammerfors. Mannerheimova garda je na begu in bolševiki prodirajo za njo. Mannerheim je imel okrog 10,000 mož in izgube na obeh straneh so zelo velike. Bitka se je začela v ponedeljek in končala je z zmago bolševikov.

Krilenko je odresal upor na Poljski.

Petrograd, 8. febr. — Vrhovni poveljnik bolševiške armade Krilenko je ustavil živila za poljsko legijo v ruski armadi, ki se je uprila pred nekaj dnevi v Minsku. Obenem je Krilenko pozval poljske bolševike, da se umaknejo iz legije. Upor v poljski legiji je nastal, ko so Poljaki dobili navodilo, da odstranijo častnike in se podvržejo demokraciji. Častniki se pa niso hoteli podati in so nahujskali vojake na upor. Krilenko je izjavil, da so poljski častniki pod kontrolo poljske buržoazije, ki se noče podvreči ljudski vladi.

Razmerje za Ukrajino je zopet na boljem. Sovjet poroča, da ima ukrajinski delavsko-vojaški svet položaj pod kontrolo in zadnje nedelje se je vlada posvetila v Kijev. Ukrajinska bolševiška vlada je dosegla sporazum s petrogradskim sovetom za federativno zvezo z ostalo Rusijo in enotno vlado v zunanjih zadevah. Vojaske zastopniki na vseh frontah so priznali bolševiško rado za edino oblast v Ukrajini. V prihodnjih par dneh se vrši vseukrajinski kongres v Kijevu.

Nadalje poroča sovet, da je na Krimu vsa oblast v rokah tamonjih delavsko-vojaških delegatov. Krimski in ukrajinski vojski pristopajo v bolševiško armado.

London, 8. febr. — Iz Kodanja poročajo po nemških virih, da je general Aleksijev, bivši vrhovni poveljnik ruske armade, organiziral kozake in druge nezadovoljne čete v številu 35,000 mož, s katerimi koraka proti Karkovu in Voronežu proti bolševikom.

Nemški listi javljajo, da je razdor med centralnimi državami in bolševiki v Brest Litovsku gotova stvar, imajo pa upanje, da se sklene separatni mir s Ukrajino. Iz Ruskih virov ni nobenih poročil.

Revolucioniranje Kitajske.

Stockholm, 8. febr. — Ruski bolševiki se pripravljajo za revolucioniranje Kitajske. Podpirali bodo gibanje rebelov v južnih provincah proti centralni kitajski vladi. V južni Kitajski bodo poslani socialistični agitatorji.

Deset revnih kmetov proti enemu bogatemu.

Petrograd, 8. febr. — Blizu se pomlad, čes setve in zemljiško vprašanje v Rusiji je zdaj akutni problem. Kmetje, ki so služili v armadi, se vračajo v prejšnja bivališča, da prevzamejo državna zemljišča. Vse ruski delavsko-vojaški kongres je zaključil, toda zemljiško vprašanje še ni rešeno, kar se tiče bogatih kmetikov. Vsepostopno so razlašeni. Velika gospodarska vojna se začne že zdaj, ko bodo kmečki najemniki tirjali svoje parcele.

Lenin izjavlja, da morajo biti konfiscirane vse velike kmetije in da mora imeti prednost deset revnih kmetov proti enemu bogatemu.

VSAK narodni član se Slovenščino narodna Podporne Jednote in varuje na "Prosveto".

VSAK narodni član se Slovenščino narodna Podporne Jednote in varuje na "Prosveto".

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4939.

Datum v objavi n. pr. (December 31-17) poleg valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Posvetite jo preučevanju, da se vam ne utvari list.

PRIDE!

Vesti, ki prihajajo iz Nemčije, so cenzurirane. Nemške oblasti ne pustijo vesti prek meje, da si zavezniki ne morejo ustvariti jasne sodbje o notranjem položaju v Nemčiji. Resnica je, da so delavci zastrajkali, da prisilijo nemške mogotce, da opuste osvojevalne namene. Ali res je tudi, da so kajzer in junkerji z železno pestjo potlačili štrajke. Brzjav je sporočil, da bodo delavci ustreljeni, če se ne vrnejo na delo. Vest je verjetna, kajti v deželi Bruesewitzov so brutalno postopali s štrajkačimi delavci še v mirnem času. Delavske demonstracije na ulicah so bile že od nekdaj prepovedane v Nemčiji, zategadelj ni nič čudnega, če so proti delavcem nastopili najsirovejše in jim grozili s smrtno kaznijo, da jih primorajo se vrniti v tovarne.

Če kajzer in junkerji mislijo, da bodo s takimi sredstvi ugnali ljudstvo, tedaj odgovarja na njih misli majhna vest, ki ješla prek meje v Švico in pripoveduje, da že tli iskra, ki se nekega dne spremeni v pogubonosni požar za nemške mogotce.

Stroebell, socialistični poslanec v pruskem deželnem zboru, v katerem odločajo junkerji, je ostro napadel militariste in osvojevalce. Junkerji so mu besni segali v besedo. Ob tej priliki je Stroebell rekel: "Ne pridigam revolucije, kajti prišla bo sama od sebe, ko bodo zanjo ugodne razmere. S tem, da nadaljujete vojno, pomagajte ustvariti take razmere. Tuje dežele so opravičene zahtevati demokracijo v Nemčiji. Tujezemci nimajo zaupanja v nemški militarizem, ki se je vedno protivil razsodišču in razoroženju. Toda nemško ljudstvo se je naveličalo biti parija vsega sveta. Ono želi človekoljuben mir, da kot svobodno ljudstvo odloča o svoji usodi."

Te besede je Stroebell govoril pred izbruhom stavk, ki so bile prvo znamenje, da se je nemško ljudstvo naveličalo nositi jarem, v katerega so ga vpregli kajzer, junkerji in militaristi. Nemški mogotci niso razumeli znamenja in izbrisali so ga z brutalno silo začasno, da premotijo sebe in zunanji svet, da stoje še na trdnih tleh.

Koliko časa ostane izbrisano?

Dokler ne bodo po Stroebellovih besedah razmere ugodne za preobrat. In ta preobrat pride, če nemški mogotci ne sprejmejo mirovnih pogojev predsednika Wilsona in nadaljujejo z vojno. In čimprej se to zgodi, toliko boljše za nemško ljudstvo in demokracijo vsega sveta, ker se bo svet rešil najbrutalnejše avtokracije, pri kateri človek prične šele pri baronu.

razreda — možje brez lastnine določali svetu usodo", tedaj ga ni do teh besed pripravila sentimentalnost. Schwab je bister opazovalec sedanjih dogodkov in na podlagi teh dela svoje zaključke.

In da se Schwab ni motil in mu ni sočutje polagalo besed na jezik, je z drugimi besedami potrdil par dni kasneje mornariški tajnik Daniela v teku govora v Washingtonu, ko je rekel, da se je storilo za človeško svobodo v tej deželi več v šestih mesecih vojne, kot preje v tucatu let.

"Pričeli smo ravnokar", je rekel mornariški tajnik. "Naši vojaki se bodo vrnili z bojnih poljan v Franciji s širšim obzorjem in zahtevami o pravi enakosti. Iz vojnih plavžev mora priti nov duh splošnega bratstva, enakosti o življenju in plačilu. Predolgo sta vladala privilegij in kasta."

Nov "veleum" se je oglašil v obskurnem listu, ki izhaja v Clevelandu. Nadel si je "visoko" nalogo, da še z "višjega vidika" sodi posameznike v "Slovenskem republikanskem združenju". Škoda, da se "veleum" ni podpisal s svojim imenom, ki ima toliko energije v sebi kot zajec, kadar sreča lovskega psa, da bi vsa slovenska ameriška javnost poznala duševno omejeno revše, ki sodi druge po sebi.

DOPISI.

Barberton, O. — Predpušna doba se bliža svojemu koncu, a v naši naselbini nimamo še nič nopočešenih, pardon — novoporočenih parov.

Dne 2. februarja je nam dramatični klub priredil maskeradno veselico. Dvorana je bila skoro na tlačena občinstva, mask sem pa pričakoval precej več, kot je bilo navzočih.

Zabava je bila izvrstna, četudi je rasvetljava v dvorani bila nekoliko časa na štrajku.

Na zabavi sem pogrešal precej ljudi, o katerih se je mislilo, da so z nami za naš dom. Nasprotno sem pa opazil na veselici take, da skoro sam svojim očem nisem verjel, ko sem jih videl navzoče. Žalostno je, da so tisti, ki so najglasnejši z besedami, kadar gre za naš dom, najslabši, kadar je treba navdušenje pokazati v dejanjih. Še več: pri njih je opaziti celo nekatere mržnje do onih, ki se v resnici trudijo za to prekoristno stvar. Z besedičenjem in nasprotovanjem se ne bo nikdar uresničila naša ideja.

Rojaki, pustimo na strani vse presodke in pojdemo na delo s skupnimi močmi, da čim prej dosežemo naš cilj.

Mal položil dar "domu" na altar.

John Stebly.

Odgovor uredniku "Hrvatske".

Calumet, Mich. — Tukajšnji list "Hrvatska" je priobčil o našem shodu, ki se je vršil 27. januarja za ustanovitve lokalne organizacije S. R. Z. na Calumetu in okolici poročilo, ki uti oddatec ne odgovarja resnici.

Nekateri Hrvatje so takoj od začetka, ko so izvedeli o našem shodu, pričeli delovati na to, da se naš shod razbije. S tem namenom se je udeležil shoda tudi pop Jos. Medin, gospodar gori omenjenega lista, ki je komaj čakal, da dobi besedo in s svojimi pristali razbije shod. Ko je Medin vprašal predsednika za besedo, mu jo je ta dovolil, z opazko, da ne sme govoriti za kralje in Petre, ker naš program je samo za republiko in ne priznava nobenih monarhističnih umešavanj. To je prvo, kar je urednik Hrvatske pozabil povedati v svojem poročilu. Ker "se Medin ni držal predmeta, mu je predsednik zborovanja enostavno vzel besedo, kar bi se mu gotovo dogodilo v vsakem zborovanju. On je napadal osebe, mesto da bi govoril stvarno k stvari, za katero se je to shod vršil. Ker se mu te vrste "govor" ni dovolil, je zapustil s svojimi pristali dvorano. Če pravim pristali, bi to v tem slučaju ne bilo pravilno, kajti s hujm so odšli te tisti, ki so pod njegovo komando in kot taki so se mu bili zamerili.

Naš shod se jim je zdel kljub temu važen, pa so o njem napisali poročilo kar na uredniški strani njihovega lističa pod naslovom "Calumetska federalna republika". Urednik se norčuje iz našega republikanskega gibanja, in povikuje je kfrske deklaracije, katero so tudi priobčili zaeno s poročilom o našem shodu. In tu je, kjer se kaže največja infamnost izdajateljev Hrvatske. Kfrske deklaracije so tako temeljito spremenili, da ni

niti ena točka podobna originalni kfrski deklaraciji. To je dokaz, da ti ljudje računajo na zabitost svojih čitateljev, ker se jim upajo pretvarjati ne samo posamezne točke nego kar cele deklaracije. Da bi se me ne sumilo, da poročam neresnico, bom citiral nekaj stavkov iz omenjenega lista v hrvaškem jeziku dobesedno kot so bile priobčene:

"Ovo su naše narodne političke organizacije, koje se bore za ostvarenje budućee naše zajedničke države — Jugoslavije. A sve četiri ove organizacije rade na temelju "Kfrske Deklaracije", a ova kaže, kakva će biti vladavina budućee naše zajedničke domovine, i tako će imati pravo birati ovo. O tome deklaracija čisto i bistro govori ovako:

1. Slobodna volja naroda v zakonodavstvu dolazi od izražaja u redovitoj narodnoj skupštini jedinoj i jedinstvenoj za cijelu državu".

Kajne, to ni prva točka kfrske deklaracije, nego to je ena dodatnih točki, ki jih je sprejel izvrševalni odbor Jug. Nar. Sveta v Združenih državah. Teh dodatnih točki, dodanih v Ameriki, je mnogo, toda vse te točke se niso kfrske deklaracije. Če bi bili pošteni, bi morali v svojih listih to tudi ločiti in reči, to je bilo sprejeto na Krfu, to smo pa potem mi predelali.

Za nas zadostujeta dve točki originalne deklaracije, ki nam jasno dokazuje, da se nam ne namerava dati nikake prilike odločati o formi državnega sistema, če se jim posreči njihova nakana dobiti jugoslovanske narode pod svojo kontrolo. Vem, da se je po naših listih že večkrat citirala ena ali druga točka kfrske deklaracije in jaz bom tu ponovno citiral prvo in 13. točko, kajti dosti ljudi take stvari hitro pozabi, pa je dobro, da jim večkrat povemo, in to že zato ker so naši nasprotniki vedno na delu z raznimi zavajenji in napačnimi tolmačenji in s tem zavajajo nepoučene ljudi. Omenjeni dve točki kfrske deklaracije se glasiti:

1. Država Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki so poznani pod skupnim imenom Jugoslavlani, so svobodna in neodvisna kraljevina z nerazdeljivim ozemljem in enim državljanstvom. Država bo ustanovljena, demokratska in parlamentarna monarhija s Karagjorgjevičevim dinastijo na čelu, ki je vedno delila ideje in čustva naroda, cenila svobodo in voljo naroda nad vse drugo.

Iz trinajste točke zadostuje za nas en sam odstavek, ki se glasi: "Ustavodajna skupščina, kakor tudi zakoni, katere bo ona sprejela, bodo imeli veljavo in izvrševalno pravico šele tedaj, ko jih kralj sankcionira".

Oni dobro vedo, da se med našim ljudstvom v Ameriki ne da ničesar napraviti za interese monarhije, če bi delovali odprto, valed tega imajo celo vrsto programov na poljenih z raznimi točkami, pa pravijo: To je kfrska deklaracija. Kralja se omeni semintja, nekako mimogrede, kot da to sploh nima nobenega pomena. Koliko lažje bi jim bilo, če bi šli med narod z odkritimi nameni in rekli: "Tudi mi smo za republiko in homo deloval z vsemi našimi močmi, da jo dosežemo". Narod bi vam zaupal, ker bi vedel, da se ne baranta za

SLOVENSKO REPUBLICANSKO ZDRUŽENJE

Sedež v Chicago, Ill.

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Frank Bostich, Filip Godina, Frank Kerže, Martin V. Kozel, Eblin Kristan, Anton J. Terbovec, Jože Zaverinik.

NADZORNI ODBOR:

Ludvik Benedik, Matt Petrovič, Frank Veranič.

CENTRALNI ODBOR:

John Ermenc, Ivan A. Kaker, Ivan Kušar, Anton Motz, Frank Mravija, Jacob Muha, K. H. Pogodič, Matt Pogorelec, John R. Joseph Steblaj, Frank Sava, Frank Udovich, Andrew Vidrich, Steb Zabrie, Leo Zakrajšek, Anton Zlogar.

(Opomba. Zastopniki organizacij in listov, ki se dodajajo priglasi, postanejo člani centralnega odbora, čim se pravilno javijo in izjavijo, da se strinjajo s temeljnimi načeli S. R. Z. Naslov za pisma in denarne pošiljave je sledeči: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.)

njihovim hrbtom z njegovo usodo. Naša glavna zahteva je, pravica samoodločevanja narodov o svoji usodi. In to je, kar nam zabranjuje tudi kfrska deklaracija, kajti tisto uro, ko bi se otresli Habsburžanov, bi prišli pod vladno Karagjorgjevičev in o kakem glasovanju o državni formi bi ne bilo ne govora.

Ljudje, ki bi radi pred ljudstvom nekaj prikrili, ne morejo pisati resnice, valed tega tudi vidimo toliko različnih tolmačenj o kfrski deklaraciji po listih, ki jo zagovarjajo. V tem ne zaostaja tudi naš listič "Hrvatska", ki se tudi čuti poklicanega zavijati resnico. S tem načinom boja ne boste dosegli mnogo, ker vam nihče ne verjame vaših laži; škoda pa pirja in črnila.

Vaša grana "Velebit" H. S., je že enkrat zaspala in je spala spanje pravičnega dve leti, predno ste jo zopet oživeli. Toda vsa znamenja dokazujejo, da se je spanec zopet polahčal in bo zaspala za vedno. Vse institucije, ki se bore za zastarele srednjeveške naprave, morajo propasti, ker svet gre naprej, ne nazaj. Morda ni več da-leč čas, ko ne bo na svetu nobene monarhije.

Povsem naravno je, da Slovensko republikansko združenje z vsakim dnem bolj in bolj napreduje. S. R. Z. zastopa voljo narodov, valed tega je obstoj naše organizacije zagotovljen in ga ne morejo podreti nobene intrige in nobene grožnje.

Član S. N. P. J.

Gallup, N. Mex. — V tukajšnjih premogokopih se dela s polno paro, zaslužek je pa odvisen od prostora in sposobnosti delavca. Zasluzimo sedaj nekaj več kot preje, toda vse naše priboljške vzame draginja.

Naš zadnji štrajk je bil izgubljen, toda naša unija še kljub temu obstoja. Voditi štrajk in vzdržavati unijo med tolikimi narodnostmi in plemen, kot jih je tukaj je zelo težko. Kljub temu upam, da bomo vzdržali našo organizacijo.

Zadnjega januarja se je v rovu št. 3 dogodila velika nesreča, ki je zahtevala dve človeški žrtvi. Ko je voznik peljal premogarije iz rova proti izhodu, se je utrgala velika skala in pokrila tri vozičke, v katerih so sedeli rudarji. Štirje so bili težko, in dva lahko poškodovana, dva sta za poškodbami že umrla. Taka je naša usoda; premogar je v vedni nevarnosti za svoje življenje. Večina nearec v rovih so krive družbe, oziroma njih boji, ker gledajo le na to, kako napraviti več dobička za družbe.

F. Grošelj.

Camp Lee, Va. — Ne vem kaj je vzrok, da so dopisniki iz našega taborišča kar naenkrat utihnili. Ali so se naveličali pisanja, ali jim je pa morda zmanjkalo gradiva. Da se javnosti dokaže, da slovenski vojaki še žive tukaj, sem se jaz namenil napisati par stavkov. Sicer nisem posebno znan s peresom, ker je bilo moje glavno orodje kramp in lopata pred mojimi odhodom k vojakom.

Izredno mrzla zima se ni ognila našega taborišča, nego si je pripravi tu podobno stanovanje in nam ni prav nič prizanašala. Sicer smo se proti nji dobro zavarovali s gorkimi oblekami in stvarmi, ki jih pridno polagamo na ogenj.

Ker sem vojaškega življenja vajen sem s starega kraja, se čez moj stan nisam pritoževati.

Vojaški stan je skoro povsod enak, kajti vojak je vajak, podvržen je disciplini; razlika je mor-

da v tem, da je v nekaterih delih vah strožja kot v drugih.

Nekateri so se vojaškega življenja le težko privadili. To so tisti, ki niso imeli nobenega pojma o življenju med drugimi ljudmi in disciplini.

Selimo se pridno iz ene barake v drugo, tako da delam uporniku lista z vednim premagovanjem naslova precej sitnosti. Povijmo, da se bomo v kratkem preselili od tod, kar si že vsi želimo, ker ta pokrajina je zelo pušča za bivanje jako neprijetna. Ni da, da nas pl. Gajla neče obkati; tudi on se boji pušave in in rajše vrtove, kjer rastejo niso in druge take cvetlice, kakor že on imenuje.

Slovencev je tu še precej in večkrat shajamo skupaj, kratkim sem čital, da so nekateri nedržavljanji zahtevali oprostiti od vojaške službe v nekem valnem veščališču. Pred počinsem tudi jaz želim oprostiti, in imam v stari domovini ženo in troje, toda, ker ne žive tukaj, moja prošnja ni pomagala.

Pozdrav rojakom in znancem širom Amerike.

John Bukovec.

HOOVER BO KUPIL FIŽOL

Denver, Colo. — Živilski in vitelj Hoover bo kupil od farmarjev v državah Colorado in Mehika fižol po 7½c funt. Komenti bodo plačevali funt po centov.

KDO IMA DENAR

Camp Wadsworth, Spartanburg, S. O. — V Camp Wadsworthu nahaja oficir, ki ima denar in bico v Philadelphiji. Oni dan hotel govoriti z ljubico po telefonu. Dobil je zvezo in govoril nad dve uri. Račun je znašal

OGENJ V RUDNIKU

Terre Haute, Ind. — Sed darjev je dobilo hevarne opne, ki so gasili ogenj v rudniku Eureka Coal kompanije.

MASKIRAN BANDIT UPAL \$5,000.

Kansas City, Mo. — Maskirani bandit je oropal državno banko kanzaški strani za \$5,000. Banko sta čakala nanj dva laka z avtomobilom.

KOLEDARJI

so bili poslani še prve dni meseca januarja t. l. vsem društvom tajnikom na naslove v tiskanih decembra.

Poslani so bili po ekspresu žbi, in vsak tajnik, ki se pri koledarjev, naj se najprej mira pri najbližnji postaji presne družbe, ako ležijo na ledarji. Vse one, ki so se pri da jih še niso prejeli in so zneje prejeli, prosim, da mi znanijo sprejem koledarjev in pianice: "Prejel sem koledarje Bratje, treba je, da to storijo, smo že toliko društvom poslali ledarje dvakrat, da jih ne več za tretjo pošiljatev.

Filip Godina, upravitelj

LISTNICA UREDNIŠTVA

Dopisniki iz Bantona, Pa. — hočete, da priobčimo vašo nam morate poslati Vase ime in naslov.

Popravek: V večeršnjem Prosve in dopisu iz Minn., je bilo po krivdi stav puščeno ime "Zagorjan" moralo biti pod omenjenim som.

VESTI Z BOJIŠČA.

BOMBARDIRANJE NEMŠKIH POZICIJ.

Ameriška fronta v Franciji, 8. feb. — Ameriška artiljerija je danes zjutraj silovito obstreljevala nemške zakope in nedvomno je prizadela velike izgube dvema bataljonoma Nemcev, katere je bilo prej videti v lesovju. Za nemško fronto se je tudi pojavil velik požar.

Sovražni topovi so odgovarjali in bitka se nadaljuje. V četrtak zjutraj je naša straža prišla nepašena v nemški zakop, ki je bil prazen na dotičnem mestu, toda straža je slišala govorjenje v najbližnji daljavi. Američani so se vrnili z eno puško, ki je bila v zakopu, s par klobasami in dobri informacijami. Nemški brzostrleci so zdaj manj aktivni in sovražnih letalcev tudi ni bilo večeraj niti danes.

Topniški boji na vsi zapadni fronti.

London, 8. feb. — Na belgijski fronti se ponavljajo običajni lokalni spopadi. Topniško bojevanje se vrši na vsi fronti.

Iz Pariza poročajo, da so Francozi odbili lokalni napad v Alzaciji. Severno od Ajne in na desni strani Mase pri Verdunu se ponavljajo artilerijske bitke.

Rim, 8. feb. — Italijanski vojni stan javlja, da so Avstro - Nemci izgubili 56 eroplanov v zadnjih enajstih dneh.

Načrt za veliko zavezniško ofenzivo.

Washington, 8. feb. — Vikij armadni častnik je izjavil danes, da bodo zavezniški komandi prišli z ofenzivo od Švice do morja. Zavezniški so izbrali ugoden čas, ko je Nemčija oslabiljena vladnotranjih nemirov in udarili bodo s tako silo, da mora zapadna fronta nekje počiti. Razume se, da bodo pri tej ofenzivi pomagali tudi Američani.

Razno iz inozemstva.

Papež se pritožuje.

Amsterdam, 8. feb. — Papež Benedikt je poslal pismo škofijstvu v Monakovem, v katerem toži, da so gotovi ljudje zlorabili njegovo zadnjo mirovno noto in ga prikazujejo kot sovražnika pravega mira, dasiravno on ljubi mir.

Nemčija hoče razdeliti Češko.

Amsterdam, 8. feb. — Nemška vlada je potabila vse nemško-češke poslanke v avstrijskem parlamentu v Berlin na sestanek, ki se ima vršiti prihodnji teden. Namen sestanka je določitev novih mej za Češko. Med nemško in avstrijsko vlado je še vedno neopozumljivo držala zase vse industrijske in rudniške pokrajine, dočim bi Avstriji ostali le kmečki deli.

Mednarodni Rdeči križ proti bojevanju s plinom.

Zeneva, Švica, 8. feb. — Odbor mednarodnega Rdečega križa je sklenil energično apelirati na vse vojskujoče se države, da opuste napade s strupenimi plini.

Švicarski armadni uradniki pravijo, da je apel brez pomena, ker se vojna itak blizu h koncu.

Kajzer mobilizira belgijske delavce.

Amsterdam, 8. feb. — Nemška vlada je odredila, da se pripravijo vsi moški prebivalci na Flanderskem v starosti od 13. do 60. leta za delo v nemški armadi. Delo je obvezno.

Bolševiki in Jugoslovanski odbor.

Washington, 8. feb. — Srbski biro poroča, da je Jugoslovanski odbor v Londonu apeliral na bolševike v Petrogradu, da ne pripoznajo avstro-ogrskih delegatov v Brest Litovsku kot zastopnike Slovencev, Hrvatov in v Avstro-Ogrski živčih Srbov.

Avtokratična Japonska se boji demokracije.

Tokio, 8. feb. — Imperialistični japonski krogi so v strahu, da tudi njih doseže splošni val demokracije po vojni. "Kokumin Shimun," glasilo japonskih imperialistov, opozarja Japonce, da narodni duh Japanske je že od nekdaj zvest nepreprijateljski cesarski dinastiji in da je bodočnost japonske države navezana na to tradicionalno lojalnost.

Opazovalci razmer vidijo v tem avarilu imperialističnega lista bojazen, da se bo morala vladajoča kasta ne Japonskem prejšnje boji z novim, revolucionarnim duhom demokracije, ki se razširja po vsem svetu.

Ameriške vesti.

ŠTEVILLO MRTVIH AMERIČANOV NA "TUSCANIJI" SE JE ZNIZALO NA 73.

Washington, 8. feb. — Po zadnjih poročilih je padlo število ponesrečenih na torpediranem transportnem parniku "Tuscanija" na 101 in med temi je 73, ki so nosili vojaško uniformo Združenih držav. V bolnišnicah je 81 ameriških vojakov in bati se je, da nekateri umrejo. Ta poročila so prišla iz ameriškega poslanstva v Londonu.

Morje je vrglo na obrežje 44 trupel ameriških vojakov, toda trupla so tako poškodovana, da jih ni mogoče identificirati. Pokopljejo jih vse v enem grobu. Ostale žrtve so angleški mornarji, ki so opravljali delo na potopljenem parniku.

Včeraj so poročali, da je angleški raziskovalec kmalu po napadu uničil sovražno submarinko, ki je torpedirala "Tuscanijo", ali uradno ni potrjeno.

Vesti iz Irške se glase, da se je zahvaliti veliki hladnokrvnosti ameriških vojakov, da ni bilo število žrtev mnogo večje. Na parniku ni bilo najmanjše panike, ko ga je razparal torped in vojak so v najlepšem redu hoteli v rešilne čolne in pomagali rešiti tiste, ki so bili rešitve najbolj potrebni. Med vojaštvom in moštvi je vladala popolna disciplina. Submarinke in torpeda ni videl nihče. Slišati je bilo le tresk in parnik se je takoj nagnil na stran. Torped je zadel v sredi, kjer je bil oddelek parnih kotlov. V trenutku je bilo vsem jasno, kaj se je zgodilo. Častniki so bliskovito dali povelja in vsak moški je bil v hipu na svojem mestu. Najmanjše tožbe, kriki ali molitve ni bilo slišati. V nekaj trenutkih so bili čolni in splavi spuščeni v vodo in reševanje je šlo hitro iz pod rok.

Kakor izjavlja vojni departament, je bilo na parniku 2397 vojakov in angleških mornarjev; vseh se je rešilo 2296, med katerimi je 76 ameriških častnikov. Pogrešajo se 73 ameriških vojakov in 28 angleških mornarjev, kar je skupaj 101. V bolnišnicah je 81 ameriških vojakov.

Vojni departament še nima vseh podrobnosti o potopu parnika. Večja lista ponesrečenih vojakov je že objavljena, toda mnogo mož ne morejo identificirati, ki jih je morje vrglo na suho.

Parnik "Tuscania", ki ga je angleška vlada posodila Ameriki za prevažanje čet, je bil eden največjih transportov v prometu; imel je več kakor 14.000 ton teže.

Zavezniške vlade so izrekle ameriški vladi sožalje.

VPAD MEMIŠKIH BANDITOV ODBIT.

Candalaria, Tex. — Memiški banditje so skušali zgodaj zjutraj vstopiti blizu mesta na ameriške farne, da poberejo živino. Naletejo so slabo, kajti pospravili so jih s puškami, ko so stopili na ameriška tla. Banditje so bežali, kolikor so jih ncale noge.

VAJNA RAZSODBA ZA MOŽE V DRŽAVI COLORADO.

Denver, Colo. — Najvišje sodišče je razsodilo, če žena zapusti moža, ne da bi se oprostila, če se noče vrniti, ne da bi navedla pametne vzroke, in če ji mož ponudi, da bo skrbel za njo, ako se vrne, tedaj se more moža poslati v zapor, ker ni skrbel za svojo ženo.

IZJAVA EKSEKUTIVE SOCIALISTIČNE STRANKE.

Chicago, Ill. — Eksekutiva socialistične stranke je poslala predsedniku Wilsonu izjavo, da najo prizna oficielno sedanje rusko vladno in da se potrdi, da se zavezniški deleži sedanjih mirovnih pogajanj, da izgube tla kronani roparji centralnih držav.

WHEELER ZAHTEVA SVRŽENJE RESPERTE ZA REŠITEV NEMIRNEGA VPRAŠANJA.

Chicago, Ill. — Harry A. Wheeler, državni civilski upravitelj, se je obrnil na zvezno civilsko administracijo, da mu pošlje dva znana eksperta, ki pomagata rešiti mlečno vprašanje za Chicago.

VOJAK BANDIT.

Denver, Colo. — William E. Pinfold, prostak iz Fort Logana, je priznal, da je z nekim svojim tovarišem oropal mrs. Dillon v njenih prodajalnih za \$70. Njegov tovariš je nameril samokres na Dillonovo, on je pa izpraznil register za gotovino.

ZAKON ZA MINIMALNO MEZDO.

Albany, N. Y. — Senator Wagner je legislaturnemu senatu predložil predlog, ki določa minimalno mezdo za žene in mladolletne delavce. Če bo predlog sprejeta imenuje guvernér komisijo obstoječo iz treh članov, ki v teku treh let zbere potrebni statistični material. Ako se izkaže, da so mezde prenizke, imenuje komisija tvežni odbor, ki določi mezdo.

NEVARNI PETROLEJ.

Indianapolis, Ind. — Ko je šestletna Virginia May Coleman sedela pri zajtrku, je eksplodirala petrolejka in goreče olje se je razlilo prek nje. Dasiravno je bila pomoč takoj na mestu, je dekletce dobilo tako hude opekline, da v bolnišnici dvomijo, da okrevi. Marjion Caldwell, državni oljni nadzornik, je uvedel preiskavo in dognal, da so se dogodile štiri oljne eksplozije. Olje je bilo kupljeno v eni prodajalni, toda ni bilo preizkušeno, ker je uvedeno proti oljnemu departamentu sodnijsko postopanje, da se določi, če ima pravico delati preizkušnje z oljem.

LETALCA PONESREČILA.

Lawton, Okla. — Ko sta se nahajala lajtnant Dudley A. Loomis in lajtnant Loftin Stamps z letalom v višini 500 čevljev, se je letalo naenkrat obrnilo a rli, čem proti zemlji, hipno je bilo tudi v plamenu in padlo je na tla. Dobila sta tako hude opekline, da ju ni bilo poznati.

BRZOJAVNI USLUŽBENCI V GIBANJU ZA ORGANIZACIJO.

Chicago, Ill. — Unija brzojavni uslužbencev "Commercial Telegraphers' Union" je določila 28. april za dan organizacije. Tega dne naznanijo brzojavni uslužbenec povsod, da so člani organizacije in da bodo še nadalje delali za Western Union in Postal Telegraph kompaniji kot člani organizacije.

Kompaniji sta odpustili več uslužbencev, za katere sta vedeli, da so člani unije. Brzojavni uslužbenec upajo, da bo od tega dne priznana njih organizacija. Uslužbenec ne zahtevajo povzkanja mezde ali boljših delavskih razmer.

BORAH BRANI PREDSEDNIKA

Baltimore, Md. — Senator William E. Borah iz države Idaho pripada k napredni struji v republikanski stranki. Govoril je na javnem shodu v dvorani Akademije za godbo in branil predsednika Wilsona pred "divjo kritiko." Pohvalil je vojne tajnika Bakerja in druge upravne uradnike, da vrše svoje dolžnosti.

DIAMANTI V GREBENICI.

Washington, D. C. — Diamante, ki so vredni osem tisoč dolarjev in so izginili na potu iz Detroita v Baltimore, so našli v grebenici, ko je policija aretirala nekega bivšega uslužbenca ekspresne družbe in njegovo ženo. Detektivji izjavljajo, da je voznik napravil izpoved.

NAPEKONK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjajo s njimi idejami, podpisaj trgovca, ki oglašajo v Prosveti. V zalogi imam vse za vsakdanje potrebe, ne po ameriški ceni.

ANTON ZORNIK, Harrisburg, Pa.

Učeta Mollingerjeva izkušnja.

Znani Pittsburski zdravnik je bil za stoletno dobo naprej v zdravniškem znanstvu.

Oče Mollinger, ki je zdravil v svojem življenju nad 200.000 bolnikov je v svoji Pittsburski karjeri izkušal varoke predno je predpisal to zdravilo. Je tudi častniška zgodovina kako hitro je ta zdravnik napredoval, častniki so zanesli v zapisnik njegova dela. Tisoči zdravil so bili po njegovih predpisih še danes in pišejo zahvale za njim vrneno zdravje. Očeta Mollingerjev čaj je bilo njegovo najglavnejše zdravilo. To zdravilo izkorenini strupene pline, je brez vsake nevarnosti, starim in mladim, sestavljeno je iz raznih slovitih zdravilnih ališ in njihov sokov, ki popravljajo jetra, zaprtice, ledvene neure in ledvične bolezni. Ljudje ki trpijo vsled trganja, imajo vedno glavobol ali nečisto kri slove to naravno zdravilo.

En petmesečni dolar vredni zavitek, jamčen, sveč in čist, se vam pošlje na sprejemnega dolarja v gotovini, znak ali pa Money Order.

Pošljite 10 centov več ako želite poslati več zavratov. Če hočete vam poslati tudi po poštni povzetju, da plačate še le kadar sprejmete na (C. O. D.)

MOLLINGER MEDICINE CO., 24 Millinger Bldg., 14 East Park Way (N. E.) Pittsburgh, Pa.

PROF. DR. MULLIN

ZDRAVNIK — SPECIALIST ZA SLOVENCE

411—4th Avenue (NA SPROTI POŠTE) PITTSBURGH, PA.

ELEKTRIČNA PREGLEDNA Z X ŽARKI.

Stari in skušeni zdravnik, s 38 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, pluća, ledvice, obisti, trganje, nervoznost, krvne bolezni, kakor tudi druge bolezni moških. Odravi vsako bolezen katero prevzame v svojo okrobo. Uporablja najboljšo evropsko, ameriško in ostalih delov sveta zdravila. Njake sene. Navoet vrezplačno. Točen pregled popolnoma jamčen. Pri meni se zdravi velika številna Slovencev. Uradne ure od 9. zjutraj do 8. večer, ob nedeljah samo od 10. do 2. popoldan.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100.000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi pošljite danes vašo prijateljsko in zvesto domovino po pošti ali po elektronski pošti. Pridržujemo si odločno pravo na bančni vlogi. MOČNA, KONZERVATIVNA, NAPEKONK INŠTITUCIJA.

SAMO NA TEDEN

Prošla sta dva meseca zime — temperatura se je znižala čena na obleko se je povišala — in — nadvse visoko je

KUPPENHEIMER OBLEKE IN POVRŠNIKI!

Znižano iz prejšnjih cen — ne povišane in še potem znižane. Nad 700 obleke in površnikov izbranih naše velike zaloge "Kuppenheimer" blaga in ga damo razprodajo za eno samo ceno in sicer za \$21.

Obleke in površniki vse izdelane iz najfinjšega volnenega blaga — VSE ROČNO DELANO — V "KUPPENHEIMERJEVI" TOVARNI. Vsaka obleka nosi znak Kuppenheimer in Kufman.

SEDAJ SAMO \$21.

Vse najnovejše Kuppenheimerjeve mode — vseh velikosti od 33 do 50. Vseh barv in vrst blaga.

(Drugo nadstropje)

Ako želite dobro blago, siro in dobro postrežbo, kaj se vedno oglašite v slovenskem oddelku naše prodajalne. Vi lahko vseh od nas želite nekaj prihraniti ne po ameriški ceni, ne po po kupiti vse vaše potrebnosti v "BIG STORE".

KAUFMANN'S "THE BIG STORE" 5th Ave. SMITHFIELD & DIAMOND STS. PITTSBURGH, PENNSYLVANIA.

Slovenska Narodna Podpora Jednota

Ustanovljena 9. avgusta 1904.

GLAVNI STAN: 2867—29 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogt, box 396, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratovich, R. F. D. 4, box 64, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: J. Kuchel, 9109 Spring Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Turbace, P. O. Box 1, Chicago, Ill.
Kaznar: John Molch, 4008 W. 11st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

John Ambrosio, 251 box, Cantonburg, Pa.
Paul Burger, 741 — 1st St., La Salle, Ill.
F. S. Taucher, 274 Abney Ave., Rockspring, Wyo.

POBODNI ODBOR:

Anton Hrast, Gen. Del., Cantonburg, Pa.
John Radick, box 432, Smithton, Pa.
Nedok Pleterski, 426 box, Bridgeton, Pa.
Jakob Miklavic, L. Box 3, Willock, Pa.
M. Petrovich, 14515 Hale Ave., Collinswood, O.

UREDNIK "PROSVETE":

John Savertak.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 2808 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2867—29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDNE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošljajo na naslov:

JOHN AMBROSIO, Box 351, Cantonburg, Pa.

ZADEVE PREPILJIVJE VSEBINE, ki sta jih rešili prvi in drugi staneci, se pošljajo na naslov:

ANTON HRAST, 211 — 95th Ave., W. New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, razprave, članki, napomini itd. na "Prosveto" se pošljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2867—29 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, ogledi, se pošljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2867—29 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korrespondenci s tajništvo S. N. P. J., upoštevamo in upoštevamo "Prosveto" ne rabite imen avtorov, marveč napisite naslov, ki je na naslovi, ako želite, da bo vaše stvar hitro rešena.

Sejo glavnega upravnega odbora se volijo vsake prve srede in četrtke v mesecu. Zastek ob eni uri popoldne.

Vaš sosed morda še ne ve, da je dnevnik "Prosveta" zelo priljubljen pri svojih čitateljih. Opozrite ga!

Pozor premogarji!

The North Penn Coal Co., is Kaylor, Pa.

Istuje svojo železnico in potrebuje 100 stalnih premogarjev. Mi nikoli ne odlagamo la dela, nimamo nerodov, ne stavke. To je UNIKALNA prenovitev, ni plana, ne vode in še mnogo imeli nesreče. Dobro hiše, dobra stanovanja in hrana za samce, žele in cerke. Pridite pripravljeno za delo Via Bessemer R. R. železnico na Kaylor Pa., ali pa pišite za posla na naslov:

Andrew M. Springer,
4 SMITHFIELD STREET, PITTSBURGH, PA.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
630 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je slovensko ali pa hrvatsko sluškinjo, za delo v kuhinji. Plača po dogovoru. Izgleda se osebno ali pa pismeno na naslov: **Andraž Koller,** 2501 So. Adams Street, PEORIA, ILLINOIS.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
630 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je slovensko ali pa hrvatsko sluškinjo, za delo v kuhinji. Plača po dogovoru. Izgleda se osebno ali pa pismeno na naslov: **Andraž Koller,** 2501 So. Adams Street, PEORIA, ILLINOIS.

FEBRUARSKA RAZPRODAJA POHIŠTVA.

Velika izbira vaskovrstnega pohištva kar smo ga še sploh nekaj dali na trg po **1/4 DO 1/2 ENIGAJNI CENI.**

Mi ne držimo slabega pohištva v naši prodajalni in smatramo, da tudi vi bi ga ne smeli imeti v vaši hiši.

ENA CENA ZA VSE, GOTOV DENAR ALI NA KREDIT.

Ako rabite pohištvo za vaš dom, vsak posamezni kos ali pa za celo stanovanje, se vam gotovo izplača, da si najprej ogledate našo zalogo v "THE BIG STORE" in potem pa primerjate s drugimi prodajalnami in gotovo boste hitro spoznali razliko, da naša FEBRUARSKA RAZPRODAJA jamči svojo vrednost, še posebno ako upoštevate, da vam prodamo po ti ceni tudi na lahke obroke plačavanja.

Pridite dokler je še vsega dovolj v zalogi. Za pojasnila lahko uprskate v slovenskem oddelku.

KAUFMANN'S "THE BIG STORE"
5th Ave. SMITHFIELD & DIAMOND STS. PITTSBURGH, PENNSYLVANIA.

Slovenski oddelak se nahaja v pritličju pri 5. ul. Stranska vrata so na desni.

NE DA SE PREVARITI!

Veseloigra v treh dejanjih.

Spisal Eštin Kristan.

(Pravice ponatja in prevoda pridržane. Za pravico upravičeno se je obrnilo do uredništva "Prostora".)

I. DEJANJE

Spela: Kaj pa brenčiš, muha pijana? Oči si pomencaj in primi tisti košček pameti, da ti ne uide!

Skopce (se zdrami): Ooo — kje pa smo? Ali mi je bilo slabo?

Spela: Slabo, kajpada. Pijan si! Vstani, pa glej, da prideva domov!

Skopce: Ojjej! Škoda za lepe sanje! A, pri tebi sem, Bučar!

Spela: Čudo, da si tukaj. Hudič te je imel itak že napel v krepčljih. Zberi se zdaj in poberi! (Ga vzdiguje.) Pa zbogom, Tony. S tem pijanim štorom zdaj itak ni nič. (Vzame Skopca pod pazduho in ga vleče ven.)

Bučar: Zbogom. Spela, zbogom.

Spela in Skopce odideta.

Bučar (gleda trenotek za njima, potem gre k vratom v gostilno in jih odpre): Neža! Pridi sem, pridi!

Neža (vstopi): Kaj je?

Bučar: Neža, ti si neumna.

Neža: Ali naj grem po zdravnika?

Bučar: Ne, nič se mi ne meša. Le to sem ti hotel povedati, da si jih lahko izbiram. Kar more so za menoj. Pa same take, ki imajo kaj pod palcem.

Neža: Pa si izbiraj zaradi mene! Kakor si izbereš boš ujet. Jaz nisem tvoj angelj varuh!

Spazoni, Misoris, Estella Ladranza (vstopijo; Spazoni s kovčgom.)

Bučar: Dober dan. Kaj pa želite, gospodje?

Spazoni (odloži kovčeg), pijače, pijače, signor. Saj je to gostilna, ne?

Bučar: Kajpada, kajpada. Zato smo, da Vam postrežemo. Le ukazujte.

Misoris: Imate li dobrega vina?

Bučar: O, vino je izvrstno. Doli v mestu ne dobite boljega.

Estella (afektirano): Ali je importirano? V buteljkah? Tukaj ne znajo delati dobrega vina.

Bučar: Mi imamo izvrstno vino. Iz starega kraja ga imamo.

Estella: No, to že.

Spazoni: Dajte nam tri kozarce za pokušnjo.

Bučar: Takoj boste postreženi. Neža, prinesi — že več, katerega.

Neža: Vem, vem (Odide).

Spazoni, Misoris in Estella sedejo za mizo. Bučar pohiti k omari, prinese prt in pogrne Neža se vrne z vinom.

Spazoni (pokusi vino): Kapljica ni slaba. Ali je res importirano?

Bučar: Prav gotovo res. Kje pa dobiš v Ameriki tako vino? Veste, gospoda, to ni za navadne goste. To stoji v posebnem kotu.

Misoris (pokusi): Hm, res dobro vino. Škoda da ljudje ne vedo zanj. Če bi bila gostilna bolj znana —

Estella: Na drugem prostoru, bi morala biti in bolj priključna.

Bučar: Res, res, na to sem že mislil. No, kar ni, še lahko bo.

Misoris: Dajte še sebi kozarec, da se bomo bolj gladko pogovarjali. Sedite k nam, saj zdaj nimate gostov.

Bučar: O, če dovolite. Neža, pa prinesi še meni kozarec.

Spazoni (Neži): To gre na naš račun.

Neža: Je že prav. (Odide).

Estella: Mister — kako je Vaše ime?

Bučar: Bučar, Bučar.

Estella: Mister Bussar, radi bi se kaj pogovorili z Vami. Razumete? Z Vami samimi.

Bučar: Z menoj? — Razumem, razumem.

Neža (prinese kozarec).

Bučar (ji stopi naproti in vzame vino): Neža, počakaj malo zunaj. Nekaj hočejo.

Neža: Pa ne, da hoče tudi ta punca?

Bučar: E, kdo ve?

Neža: Le pazi, da ne prideš v kakšno past.

Bučar: Kaj sem tako neumen?

Neža: Je že prav. Le pazi, to ti svetujem (Odide).

Bučar (se vrne k mizi): Če dovolite, gospoda. (Sede).

Misoris: Mister Bučar, ali ste trgovec?

Spazoni: Namreč, ali Vam je kaj ležeče na denarju?

Bučar: Na denarju? Komu pa ni ležeče na tem?

Estella: Ste li oženjeni, mister Bussar?

Bučar: Ne, oženjen pa ne.

Estella (kaketno): Ampak lahko se še oženite. To vse lahko pride.

Bučar: Na to še nisem mislil, da povem po pravici.

Estella: Tako misel lahko pride, kadar jo Novek najmanj pričakuje.

Spazoni: Da, da; zaljubljen je človek, pa je.

Bučar: Jaz se še nisem.

Estella: No, pa se vendar še lahko. Tak ko- renjak —

Bučar: O, gospa —

Estella: Jaz nisem gospa. Ali izgledam tako stara?

Bučar (zmeden): Ne, ne, bognešaj! Hotel sem reči mlada gospa. O, Vi ste gospodična.

Estella: Da. Pa to je zdaj vseeno. Mislim sem le, če se kdaj oženite, da boste hoteli svoji obitelji napraviti lep dom.

Bučar: To se razume.

Spazoni: In za to je treba denarja. Življenje je drago dandanašnji. To ve ves svet.

Misoris: Od dne do dne dražje.

Estella: In če ne misli človek nase, misli vendar na tiste, ki jih ima rad. Tudi v teh dragih časih.

Bučar: To že, to že.

Misoris: No, kako torej mislite o denarju?

Bučar: Kako mislim? E, kako naj pa mislim?

Spazoni: Tako: Kako bi Vam ugajalo, če bi prišli na lahek način do denarja?

Bučar: Na lahek način?

Estella: Gospoda, brez pijače smo.

Spazoni: Dajte še vina, mister Bučar.

Bučar: Takoj postrežem, takoj. (Odide s kozarci).

Spazoni: Brez strahu! S tem človekom se lahko govori.

Misoris: Le še malo vabe, Estella.

Estella: Ne boj se zame. Jaz že odigram svoj del. A nič ne bi bilo škode, če bi ciganka zdaj kmalu prišla.

Misoris: Grem pogledat, če je že kje blizu. (Odide brez klobuka.)

Estella: Le potem je treba pripaziti nanj, če oklene kupčijo.

Spazoni: Bomo že pazili. Pa se nič ni treba bati. Lakomnost mu gleda iz oči, modrost pa ne.

Bučar (se vrne z vinom in sede): Ali imate morda kakšno kupčijo, gospodje?

Spazoni: Prav zato smo prišli.

Estella: Vaše vino je res dobro, mister Bussar. Če je Vaše srce tako —

Bučar: Moje srce, gospodična? Moje srce je zlato, to mi že lahko verjamete.

Estella: O, če je zlato, bi se ga pa človek skoraj polakomnil. Koliko lepih deklet je pa že iztežalo roke po njem?

Bučar: Morda so iztežale, gospodična, ampak dal ga nisem nobeni.

Estella: Seveda, če je srce zlato, je trdo.

Bučar: Nemara ne bi bilo trdo, če bi prava prišla.

Estella: Nedvomno. Tedaj se še diamant omešča. Vpraša se le, kakšna bi morala biti tista, da bi bila prava. Če zahtevate preveč —

Bučar: Preveč? No, milijonov res ne zahtevam. Ampak ljubezni, te pa, seveda.

Estella (zapeljivo): Ljubezni — to se razume. Ljubezen je najlepši cvet, ki ga je Bog ustvaril v raju, kajpada mister Bussar? Ko je Bog dovolil peklju, da otvori svoja vrata in spusti bo- lezen, skrb in vse nadloge na njegov svet, je po- kljical edino ljubezen, a njej je dal vse zdravilno moč.

Bučar: Ne — kaj takega, kaj takega pa res še nisem slišal! Kako lepo to poveste.

Spazoni: Naravno, misla Ladranza je vendar umetnica.

Bučar: Umetnica! — Kako je ime, če smem prositi?

Estella: Ladranza, Estella Ladranza.

Spazoni: Niste li še slišali tega imena?

Bučar: Žal mi je, priznati moram, da nisem. Gospodična je torej umetnica.

Spazoni: Glasovita umetnica. Časopisi pišejo vedno o njej.

Bučar: Velika čast je zame, da obličate mojo gostilno.

Spazoni: Da, slišali smo že o Vas.

Bučar: O meni? Je li mogoče?

Spazoni: Človek izve to in ono, včasih kar etu- čajno, nehote. Tako smo izvedeli, da ste pameten mož, ki bi gotovo storil mnogo dobrega z denar- jem, če bi lahko z bogastvom razpolagali po svo- ji volji.

Bučar: Gospodje, v tem se niste zmotili.

Estella: Bogatih ljudi je na svetu dovolj. To- da kaj delajo z bogastvom? Na kupe ga nakla- dajo in nihče nima od tega koristi.

Bučar: Eh, če bi ga jaz imel! Ampak denar se težko zasluži.

Spazoni: To vemo, to vemo. Čas so slabi.

Misoris (se vrne): Veste, kdo je zunaj? Ci- ganka Džula.

Estella: Glejte, glejte! Ciganka Džula je tukaj.

Bučar (malomarno): Oh, ta! Že dopoldne je bila tukaj.

Estella: Džula je imenitna ciganka. Stavim, da postane še slavna prerokinja kakor madame Thebes.

Bučar: Verujete li v take reči?

Estella: Da in ne. Vsaka ciganka prerokuje. Uče se štiti iz rok in iz kvart kakšno ro- kodelstvo. To seveda ni nič vredno. Ampak z Džulo je drugače. Poklilimo jo. (Misoris odide) Ona ima res proroški dar. O tem sem se prepriča- la. Poklilimo jo. (Misoris se vrne z Džulo). Ho Džula, ali imaš kvarte?

Džula (stopi): Kvarte se ne ločijo od mene; drže se me kakor življenje.

Estella: Upam, Džula. Zadržite mi nisl pre- rokovala, česar sem si želela.

Džula: Kvarte ne prerokujejo po željah, ampak po resnici. Kdor ne veruje —

Estella: Ne govori dalje, Džula. Jaz veru- jem. Nisi mi prerokovala, česa sem si želela, ali povedala si mi resnico. Ti nisi kriva, če ne bom nikdar slišala, kar bi rada.

Džula: Od začetka je zapisano, kar bo, in vse pride, kakor mora.

Estella: — Polohi, Džula, pa povej.

Džula (razloži kvarte, jih zbira, meša, pa zopet razloži): Tako je. Mešaj, premešaj — no- bena roka ne more razmešati. Kakor je, tako po- kažejo.

Estella: Kaj pravijo?

Džula: Danes je ljubezen v njhi.

Petelinček (vstopi): Halo, Bučar! Kaj si zo- pet pri kvartah?

Bučar: Kaj pa je tebe prineslo? Prav treba je je.

Petelinček: Mhm, vidim, da imaš imenitno družbo. Gospoda, jaz sem velik nebodigatreba, ampak včasih me je vendar treba.

Estella: Zdi se, da ste duhovit gospod in do- bro ste nam došli. Le ta trenotek imamo posel in bi Vas prosili —

(Dalje sledi).

Kraljica Dagmar.

Zgodovinski roman. Spisal Bened Trebinsky.

DRUGI DEL.

V ZEMLJI KRVNIH SOROD- NIKOV.

(Nadaljevanje.)

"Moje oče je rekel neketokrat: Če se kdaj poveri rodna zemlja danskemu varstvu, se slovanski jezik ohrani, običaji ostanejo ne- dotaknjeni. . ."

"In kaj bogovi? — Pravim ti, hlapče, kaj bogovi?"

"Nočejo vam pomagati, ne mo- reje vam, alabotni so. . ."

"Ne ročaj se jim, hlapče! — Nisi hudoben, res bi bil vreden dobre neveste. . . V miru jo pojdi iskat. . . Če se snideva še kdaj se pogovoriva kaj več. . ."

"Ali mi odpustiš?"

Mladi vitez je prijel starega za roko. In Niklot: je ni umaknil.

"Miru ti bode treba. . . Rad bi, da bi mogel pri moji svatbi se- sti za mizo že zato, ker si mojemu dedu tako podoban, mnogo bolj, kakor ona glava, katero sva ta- ko poljubovala z očetom. Pozdra- vi se kar najpreje!"

Posli s pajčevinami so bili hi- tro tukaj.

In čudno! To sredstvo je vpli- valo izoborno. . . Kri se je ustavi- la takoj.

Danci so namerili proti Bukov- skemu dvoru. . . Polovica jih je ostala pri ladijah. . .

Bodro! so se razšli po svojih va- seh.

Niklot je odšel z omini, ki so bi- li z Vinjov. Na dvoru tamoh- njega staroste si odpočije naj- bolj. Toliko — toliko miru mu je bilo seveda največ za dušo, nika- kor za telo. Ta mladi mož, kate- rega je videl danes prvič v svo- jem življenju in ki mu je takoj odkril svojo mladostno dušo, mu ni hotel na nikak način iz spomni- na. Poslednje bratove besede, da rodnemu kraju vstane rešitev iz danake zemlje, so mu bile tudi neprenehoma v mislih, zlasti v kadnjem času, ko so mu prihajala strašna poročila, da se Nemei dvigajo na vseh straneh, da zbirajo neštivilno vojsko, da se jim pri- družujejo tudi nekateri izmed Lutičev, da imajo na oklepih ravo- no take križe, kakor njihovi so- drugi, ki so pred leti podvzeli voj- no v azijske pokrajine. . . Res je bilo treba misliti na zavezni- ke in kadarkoli je prišla Niklo- tu v glavo ta misel — in prihaja- la mu je večkrat na dan — vse- lej so mu obstale oči nehote vpr- te proti danski zemlji. Zato se je tudi obotavljal na morskem bre- gu, premišljuječ, če bi ne bilo do- bro, da bi poslal poslanec h kra- lju Valdemaru. . . In tu mu pri- de naproti — vznak in omoči svoj meč z dedovo krvjo. . .

"Ali je v tem bes ali djas? — Hlapče, te je-li poslal Belbog ali Črnog? — Hudoben ni — res ne, sicer bi ne iskal neveste v tem kraju — sicer bi ne govoril ta- ko. . . Mogoče popravi, kar je zagrešil njegov oče. . . Morebiti bi mogel irtvovati zanj rodnemu kraju žrtve, ki bi jo zahtevali bo- govji."

Vojvoda Niklot je bil že na dvoru vinjavskega staroste. Bil je samoten. Opraje so mu poteg- nili raz prsi. Na rami je bila le lahka obveza. Rana ni bila globo- ka. Toda na dvoru je bilo vse ti- ho, na vasi ni bilo nikjer žive du- še, vsi so klečali in molili pred ognjišči, da bi jim dobri, večni bogovi še dolgo let ohranili sta- rega, hrabrega vojvodo.

VI.

Ko je Bukovski starosta Lude- vit videl prihajati ženina svoje hčere, se je nekako zamislil. Niti neproti mu ni šel, niti soli niti krahna mu ni ponudil. . . Današ- nji oblak danskega viteza mu ni bil po volji.

Že so na pragu glavnega vho- da švenketale ostroge, bilo je tu- di slišati, kako so zveneli meči in se ozivali glasovi Estrichsonove- ga spremstva.

Na dvorišču je bilo tudi vse mirno, niti pes ni radostno zala- jal, niti kokoši ni zakokodakala, niti petelin ni zapel. . .

"Bog te pozdravi starosta! Ka- ko da si ti tako čuden?"

"Gospod, baje se ti je pripeti- la nevesta?"

"Ti veš za to?"

"Naj krajši so ravni, in po njih se raznašajo novice po vetru!"

"Pomirila sva se. . . Odpusti mi. . . Povabil sem ga na svat- bo."

Starosta Ludevit ni odgovoril. Estrichson se je ozri po sobi in obetal nato na starcu z dolgim, vprašajočim pogledom. Na pro- čelni strani je manjkalo — kri- ža.

"Kaj je to, starosta?"

"Gospod, ne zahtevaj, da bi ti pripovedoval. . ."

"Kje je tvoja hči?"

"Gospod, ne zahtevaj, da ti po- vem!"

"Jaz vprašam: kje je Jitruška?"

"In jaz odgovarjam drugič: ne zahtevaj vedeti!"

"Vse mi moraš povedati. . . Za- stonj nisem prišel tako daleč. . . Ploviti je bilo nevarno, suševci vetri so nam grozno nagajali. . . Torej, kje je moja nevesta?"

"Na poti. . ."

"Na poti?"

"Šla je s svojimi tovaršicami v Arkono. . ."

"Kaj govoriš?"

"Po okoliščah so si natrgale prve evetlice, katere je rodila vesna, avile so iz njih velik vence in aklenile ovenčati z njim Svanto- vitov kip v Arkoni. . ."

"In to si mi hotel zamočlati?"

"Gospod, nisem te hotel muči- ti!"

"In zakaj?"

"Če bi imeli mogoči valovi na- praviti pot iz tvoje sedanje do- movine k nam neizmožno. . ."

"Ti hočeš reči: če bi s svatbo ne bilo nič. . . Kaj ne da, staro- sta? — Toda pravim ti: Tvoja hči mora biti moja žena, če bi stali med Dansko in med tukajšnjimi bregovi kakor gore, kakor najve- čje švedske gore. . ."

"Tudi če bi bila paganske ve- re!"

"Tudi če bi zapustila križ. . ."

"Tudi če bi obljubila bogov- om, da ne mara moža, dokler domovina ne bo osvobodena!"

"Da bi mogla Jitruška storiti tako obljubo!"

"Obljubila je to večnim spa- som z vsemi svojimi družicami. . ."

Mladi vitez se je zagledal v tla. Zato mu je starec, ki se je iz- dal za njegovega deda, hotel pre- prediti pot v Bukovsko. . . Zato se je nekolikokrat zaničljivo na- smejal. . .

"In kdaj se vrne s svoje poti?"

"Čakam jo že dva dni. . ."

"Ali mi dovoliš čakati s teboj pod tukajšnjo streho?"

"Če hočeš!"

In vitez Estrichson je res ostal tukaj in čakal.

In dočakal je Jitruško še isti ve- čer.

Iz Arkone se je vračal cel zbor deklic. Bile so oblečene v belo, snežno obleko, v kakršni so ho- dili k pogrebu, šle so molče, ka- kor da so pustile jezike v svetli- šču Svantovitovem, okoli čistih čel so jim bili oviti zeleni venci, katere so jim položili na glavo žreči v Arkoni in katere morajo najakrbeje varovati, da jim ne zvenijo; in če jim zvenijo, se mo- rajo vnovič napotiti po druge. . .

Jitruška! — Moja nevesta!"

Vitez Estrichson je že od daleč klical nad starostno hčerjo.

Tako krasne ni videl še nikdar. Belo obličilo z zelenim vencem okoli čistega čela jo je res pret- varjalo v angelja miru.

Vitez Estrichson ni mogel niti verjeti svojim očem, da bi mogla biti to ona.

Tudi spremstvo je obstalo z oči na teh prikaznih slovanskih deklic, ki so se vračale iz Arkone v nepopolnjeni krasoti.

Jitruška je vpirala oči v zem- ljo in čim bolj se je bližala do- mašemu dvoru, tim bolj so ji bledela lica.